

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 51/2011
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Τμήμα Γ'
(Συνεδρίαση της 7-2-2011)

Σύνθεση:

Πρόεδρος:

Ιωάννης Σακελλαρίου, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη:

Χριστόδουλος Μπότσιος, Ηλίας Ψώνης, Ανδρέας
Γραμματικός, Παναγιώτης Σπανός, Νομικοί
Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια:

Ευαγγελία Σκαλτσά, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αρ. Πρωτ. Ερωτήματος: 107726/Γ2/2-9-2010 της Διεύθυνσης Σπουδών
Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης – Τμήμα Γ' του
Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και
Θρησκευμάτων.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται, αν είναι δυνατή η χορήγηση
επικυρωμένου αντιγράφου του γραπτού δοκιμίου
προαγωγικών εξετάσεων σε κηδεμόνα μαθήτριας
της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

* * *

I. 1. Στη διάταξη του άρθρου 5Α παρ. 1 του Συντάγματος 1975/1986/2001 ορίζεται ότι:

«Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση όπως νόμος ορίζει. Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να επιβληθούν με νόμο μόνον εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας, καταπολέμησης του εγκλήματος ή προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων».

Επίσης στο άρθρο 10 παρ. 3 του Συντάγματος ορίζονται τα εξής:

«3. Η αρμόδια υπηρεσία ή αρχή υποχρεούται να απαντά στα αιτήματα για παροχή πληροφοριών και χορήγηση εγγράφων, ιδίως πιστοποιητικών, δικαιολογητικών και βεβαιώσεων μέσα σε ορισμένη προθεσμία, όχι μεγαλύτερη των 60 ημερών, όπως νόμος ορίζει. Σε περίπτωση παράδοσης άπρακτης της προθεσμίας αυτής ή παράνομης άρνησης, πέραν των άλλων τυχόν κυρώσεων και έννομων συνεπειών, καταβάλλεται και ειδική χρηματική ικανοποίηση στον αιτούντα όπως νόμος ορίζει».

2. Στο άρθρο 5 του Ν. 2690/1999 «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' - 45) υπό τον τίτλο «πρόσβαση σε έγγραφα» όπως ισχύει μετά τη συμπλήρωση και τροποποίησή του με τα άρθρα 8 παρ. 2 του Ν. 2880/2001 (ΦΕΚ Α' - 9) και 11 παρ. 2 του Ν. 3230/2004 (ΦΕΚ Α' - 44) ορίζονται τα εξής:

«1. Κάθε ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων. Ως διοικητικά έγγραφα νοούνται όσα συντάσσονται από τις δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις της Διοίκησης, γνωμοδοτήσεις, και αποφάσεις. 2. Όποιος έχει ειδικό έννομο συμφέρον δικαιούται, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των ιδιωτικών εγγράφων που φυλάσσονται στις δημόσιες υπηρεσίες και είναι σχετικά με υπόθεσή του η οποία εκκρεμεί σε αυτές ή έχει διεκπεραιωθεί από αυτές. 3. Το κατά τις προηγούμενες παραγράφους δικαίωμα δεν υφίσταται στις περιπτώσεις που το έγγραφο αφορά την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου, ή αν παραβλάπεται απόρρητο το οποίο προβλέπεται από ειδικές

 2

διατάξεις. Η αρμόδια διοικητική αρχή μπορεί να αρνηθεί την ικανοποίηση του δικαιώματος τούτου αν το έγγραφο αναφέρεται στις συζητήσεις του Υπουργικού Συμβουλίου ή αν η ικανοποίηση του δικαιώματος αυτού είναι δυνατόν να δυσχεράνει ουσιωδώς την έρευνα δικαστικών «διοικητικών», «αστυνομικών ή στρατιωτικών αρχών» σχετικώς με την τέλεση εγκλήματος ή διοικητικής παράβασης. 4. Το δικαίωμα των παρ. 1 και 2 ασκείται: α) με μελέτη του εγγράφου στο κατάστημα της υπηρεσίας ή β) με χορήγηση αντιγράφου, εκτός αν η αναπαραγωγή τούτου μπορεί να βλάψει το πρωτότυπο ... 5. Η άσκηση του κατά της παρ. 1 και 2 δικαιώματος γίνεται με την επιφύλαξη της ύπαρξης τυχόν δικαιωμάτων πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας. ...»

3. Στη διάταξη του άρθρου 23 του Ν. 3748/2009 «πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση κλπ.» (ΦΕΚ Α' - 29) υπό τον τίτλο γραπτά δοκίμια πανελληνίων εξετάσεων, ορίζεται ότι η παράγραφος 1 του άρθρου 22 του Ν. 3475/2006 (ΦΕΚ Α' -146) αντικαθίσταται ως εξής:

«1.α) οι υποψήφιοι για εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση οι οποίοι συμμετέχουν από το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 και εφεξής σε γραπτές εξετάσεις που διενεργούνται σε πανελλαδικό επίπεδο μπορούν, κατόπιν αιτήσεως, να λαμβάνουν γνώση με επίδειξη των γραπτών τους δοκιμίων.

Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζεται ο τρόπος, ο χρόνος και ο τόπος υποβολής της αίτησης, τα αρμόδια ατομικά ή συλλογικά όργανα, η διαδικασία επίδειξης των γραπτών δοκιμίων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια ...».

Στη διάταξη του άρθρου 10 του Π. Δ/τος 60/2006 «Αξιολόγηση των μαθητών του Ενιαίου Λυκείου» (ΦΕΚ Α' - 65) προβλέπεται ότι:

«1. Στο τέλος κάθε τετραμήνου και μετά την κατάθεση και καταχώριση της προφορικής βαθμολογίας, καλούνται οι κηδεμόνες των μαθητών για ενημέρωση αναφορικά με την επίδοση, την επιμέλεια, τη φοίτηση και τη συμπεριφορά των παιδιών τους και τους επιδίδεται ο ατομικός έλεγχος προόδου του μαθητή. ... 2) ... 3) Οι κηδεμόνες των μαθητών δικαιούνται να

ενημερώνονται από τους διδάσκοντες, κατά τις ημέρες που έχουν ορισθεί στο πρόγραμμα ενημέρωσης κηδεμόνων, για όλα τα στοιχεία της παρ. 1 του παρόντος άρθρου. Οι διδάσκοντες επιδεικνύουν τα γραπτά των μαθητών, εφόσον ζητηθεί από τους κηδεμόνες τους και μόνο».

Στις διατάξεις των παρ. 1 και 8 του άρθρου 3 του Π.Δ/τος 465/1981 «περί προαγωγής, απολύσεως, και εξετάσεων μαθητών Γυμνασίων» (ΦΕΚ Α' - 129) ορίζεται ότι:

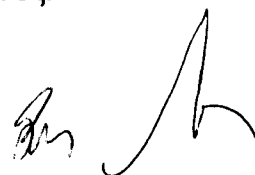
«1. Η πρόοδος των μαθητών στα διδασκόμενα μαθήματα ελέγχεται με προφορικές και γραπτές ολιγόλεπτες ή ωριαίες δοκιμασίες κατά τη διάρκεια του έτους προκειμένου να διαπιστωθεί η κατάρτιση των μαθητών σε κάθε μάθημα, η κριτική αφομοίωση των διδασκομένων και γενικά η επιδιωκόμενη κατά το αναλυτικό πρόγραμμα πρόοδος αυτών.

Με βάση τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τον έλεγχο αυτόν καθορίζεται η προαγωγική εξέλιξη των μαθητών».

«8. Τα γραπτά δοκίμια των ανωτέρω γραπτών εξετάσεων και δοκιμασιών διορθώνονται από τον διδάσκοντα, τίθενται υπόψη των μαθητών για να ενημερωθούν ως προς την επιτυχή ή όχι ανάπτυξη του θέματος και παραδίδονται στο Διευθυντή του Γυμνασίου για φύλαξη μέχρι το τέλος του σχολικού έτους. Επίσης τίθενται υπόψη των γονέων εφόσον το ζητήσουν».

Τέλος στις διατάξεις του άρθρου 22 του Π.Δ/τος 60/2006 προβλέπεται ο τρόπος και η διαδικασία αναβαθμολόγησης των γραπτών δοκιμιών από την επιτροπή κάθε βαθμολογικού κέντρου των Πανελλαδικών εξετάσεων για την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Στις διατάξεις του άρθρου 5 του Π. Δ/τος 123/1987 «τροποποίηση διατάξεων περί θεμάτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης» (ΦΕΚ Α' - 68) προβλέπεται ότι οι κηδεμόνες των μαθητών Δ.Ε. ή οι ίδιοι οι μαθητές, εφ' όσον είναι ενήλικες, μπορούν με αίτησή τους συνοδευόμενη με το προβλεπόμενο κάθε φορά παράβολο να ζητήσουν μέσα σε 5 εργάσιμες ημέρες από την έκδοση των αποτελεσμάτων των προαγωγικών και απολυτηρίων εξετάσεων αναβαθμολόγηση των γραπτών δοκιμιών τους.

* * *

II. Με τις προπαρατεθείσες διατάξεις του Ν. 2690/1999, οι οποίες θεμελιώνονται στο άρθρο 5 Α παρ. 1 και 10 παρ. 1 και 3 του ισχύοντος Συντάγματος θεσπίζεται το δικαίωμα προσβάσεως των διοικουμένων στα έγγραφα της δημόσιας Διοικήσεως και καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες ο ενδιαφερόμενος δύναται κατόπιν αιτήσεώς του να λαμβάνει γνώση και αντίγραφα διοικητικών εγγράφων που τον αφορούν ή και ιδιωτικών εγγράφων δικών του ή τρίτων που φυλάσσονται στις δημόσιες υπηρεσίες και είναι σχετικά με υπόθεσή του η οποία εκκρεμεί σε αυτές ή έχει διεκπεραιωθεί από αυτές.

Η άσκηση του ανωτέρω δικαιώματος τελεί υπό τη συνδρομή ορισμένων αρνητικών προϋποθέσεων, οι οποίες προβλέπονται στις παραγράφους 3 και 5 του ανωτέρω νόμου (το έγγραφο να μην αφορά την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου, να μην παραβλάπτεται απόρρητο θεσπισμένο από ειδικές διατάξεις, να μην αναφέρεται στις συζητήσεις του Υπουργικού Συμβουλίου κλπ.).

Επίσης η άσκηση του ως άνω δικαιώματος περιορίζεται, αν η χορήγηση αντιγράφου αποκλείεται εξ άλλης ειδικής διατάξεως (Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 265/2010).

Εν προκειμένω το δικαίωμα γνώσης των γραπτών δοκιμίων των μαθητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης προβλέπεται και ρυθμίζεται με τις προαναφερθείσες ειδικές διατάξεις.

Ειδικότερα, οι μαθητές που έλαβαν μέρος σε εξετάσεις που διενεργήθηκαν σε πανελλαδικό επίπεδο για εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση μπορούν κατόπιν αιτήσεώς τους να λαμβάνουν γνώση μόνο με επίδειξη των γραπτών τους δοκιμίων (άρθρο 23 του Ν. 3748/2009).

Επίσης τα γραπτά δοκίμια των εξετάσεων και δοκιμασιών των μαθητών του Λυκείου και Γυμνασίου επιδεικνύονται στους κηδεμόνες των μαθητών μόνον εφόσον το ζητήσουν (άρθρα 10 παρ. 3 του Π. Δ/τος 60/2006 και άρθ. 3 παρ. 8 του Π.Δ/τος 465/1981).

Τα γραπτά δοκίμια των διαγωνιζομένων μαθητών μετά τη βαθμολόγησή τους και την υπογραφή τους από τους Καθηγητές αποτελούν διοικητικά έγγραφα (Ολ. Ν.Σ.Κ. 252/2010). Όμως, το δικαίωμα πρόσβασης σ' αυτά δεν ρυθμίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, αλλά από τις ανωτέρω διατάξεις που ρυθμίζουν ειδικώς το εν λόγω θέμα του δικαιώματος γνώσης που ρητά ορίζεται ότι πραγματοποιείται μόνο με επίδειξη αυτών, χωρίς δικαίωμα χορηγήσεως αντιγράφων.

Όπως γίνεται νομολογιακά δεκτό η απαγόρευση επίδειξης και επιτοπίου μελέτης των γραπτών των προς εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση υποψηφίων, που εθέσπιζε η προϊσχύσασα και καταργηθείσα ήδη διάταξη του Ν. 3475/2006 αντίκειται στο Σύνταγμα, αντιθέτως η ως άνω διάταξη καθ' ο μέρος εθέσπιζε απαγόρευση χορηγήσεως φωτοαντιγράφων των εν λόγω γραπτών δοκιμίων είναι συνταγματικώς επιτρεπτή (Δ.Εφ.Αθ. 446/2010, 447/2010, Σ.τ.Ε. 1400/1992).

Εξ άλλου η βαθμολόγηση των γραπτών δοκιμίων εξετάσεων μαθητών είτε πανελλαδικών είτε προαγωγικών, είτε απολυτηρίων συνιστά τεχνική κρίση η οποία ενεργείται σύμφωνα με τις επιστημονικές γνώσεις που προσιδιάζουν στο αντικείμενο του εξεταζόμενου μαθήματος και όχι κατ' ενάσκηση διακριτικής ευχέρειας εκ μέρους του εξεταστού ή κατ' εφαρμογή των διδαγμάτων της κοινής πείρας και ως εκ τούτου η βαθμολόγηση δεν ελέγχεται κατ' αρχήν ακυρωτικώς από τα Δικαστήρια, εκτός αν συντρέχει περίπτωση πλάνης περί τα πράγματα, αν δηλαδή η κρίση του βαθμολογητή στηρίχθηκε σε ανύπαρκτα ή ανακριβή στοιχεία (Σ.τ.Ε. 610/1997, Δ.Εφ.Αθ. 72/2008).

Τούτο όμως αποτρέπεται και διασφαλίζεται εν προκειμένω με την καθιέρωση της αναβαθμολόγησης των γραπτών δοκιμίων των εξετάσεων των μαθητών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης τόσο σε πανελλαδικό επίπεδο, όσο και αυτών των προαγωγικών και απολυτηρίων εξετάσεων.

Ως εκ τούτου το δικαίωμα γνώσης των ενδιαφερομένων μαθητών ή κηδεμόνων για τα γραπτά δοκίμια των εξετάσεων ικανοποιείται πλήρως με την επίδειξη τούτων, όπως ρητώς προβλέπεται στις προαναφερθείσες διατάξεις.

* * *

III. Εν όψει των προεκτεθέντων κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος δεν είναι δυνατή η χορήγηση σε κηδεμόνα μαθήτριας Δ.Ε. επικυρωμένου αντιγράφου του γραπτού δοκιμίου μαθήματος προαγωγικών εξετάσεων αυτής και η απάντηση στο υπό κρίση ερώτημα είναι αρνητική.-

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 15-2-2011

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΣΚΑΛΤΣΑ

Πρόεδρος Ν.Σ.Κ.